

43. Midt-Helgeland Kraftlag A/L.

(Endring av planen for den ved kgl. res. av 17. januar 1958 tillatte regulering av Kaldågavassdraget m.v. i Elsfjord kommune i Nordland fylke m.v.)

Kgl. res. av 4. desember 1959.

Ved kgl. res. av 17. jan. 1958 fikk Midt-Helgeland Kraftlag A/L på nærmere villkår tillatelse til erverv av vassfall i Kaldågavassdraget samt til regulering av Kaldågavassdraget og av Bugtelvassdraget m.v. i Elsfjord kommune i Nordland fylke, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1958 s. 5 flg. Tillatelsen omfatter bl. a. regulering av Tovatn i Kaldågavassdraget 10 m ved senking.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i brev av 10. okt. 1959 gitt følgende uttalelse til departementet i anledning av en søknad av 31. mars 1959 fra Elektrisitetskontoret i Nordland fylke på vegne av selskapet, om tillatelse til ytterligere regulering av Tovatn i Kaldågavassdraget:

«Hovedstyret har mottatt søknad datert 31. mars 1959 fra Nordland fylke, Elektrisitetskontoret, vedrørende ovenstående. Av søknaden hitsettes:

«Ved kgl. res. av 17. januar 1958 fikk Midt-Helgeland Kraftlag A/L tillatelse til å erverve og regulere Kaldåga m.v. i Nordland fylke.

På vegne av Midt-Helgeland Kraftlag A/L tillater en seg herved å søke om tillatelse til utvidet regulering av Tovatn i Kaldågavassdraget. Ifølge reguleringstillatelsen av 17. januar 1958 kan Tovatn senkes 10 m fra vanlig sommervannstand 682,9 til 672,9. I tillegg til denne senkning søkes det om tillatelse til å heve vannstanden 3,40 m til 686,30.

Beskrivelse og omkostninger.

Tovatn er planlagt oppdemt ved en massiv-dam av betong over utløpet av vatnet som vist på vedlagte tegning nr. 3450. Dammen er forutsatt bygget med overløp over hele lengden. Dessuten er det planlagt overløp langs venstre elveside, og overløpslengden blir i alt ca. 40 m. Nedbørsfeltet til utløpet av Tovatn er ca. 11 km², og vi regner med en maksimal flomvannføring på ca. 4 m³/km². Denne flom kan avledes over dammen med en vannstand på ca. 0,75 m over kronen.

Tapping av magasinet vil som tidligere forutsatt foregå ved tappeluke i senkningstunnelen mellom Tovatn og Envatn. Det er imidlertid forutsatt en mindre endring i utførelsen, idet luketerskelen og lukehusgulvet heves 0,30 m som vist på vedlagte tegninger nr. 2994 og 3232. Lukehusgulvet vil da bli liggende 0,25 m over antatt høyeste flomvannstand.

Denne endring vil ikke medføre økede omkostninger, da lukesjakten ennå ikke er ferdig, og luke med spill er dimensjonert for eventuell oppdemning.»

«Beregning av kraftøkningen.

Ved 3,4 m oppdemning av Tovatn oppnåes et magasin på ca. 800 000 m³. Magasinene for øvrig er på ca. 13,7 mill. m³, og i alt blir således magasininnholdet ca. 14,5 mill. m³. Gjennomsnittlig avløp er antatt til 90 sl. pr. km², svarende til 1,7 m³/sek. eller et årsavløp på 54 mill. m³. Magasininnholdet tilsvarende 26,8 pst. av årsavløpet og regulert vannføring regnes å bli minst 1,15 m³/sek. Ved 563 m bruttofall i Kaldåga kraftverk svarer 1,15 m³/sek til 8 600 natur HK. Etter den tidligere forutsatte regulering var det regnet med en regulert vannføring på 1,1 m³/sek. tilsvarende 8 200 natur HK. Kraftøkningen ved den utvidede regulering blir således ca. 400 natur HK.

Den økede regulerte vannføring vil uten vanskelighet kunne utnyttes i kraftverket.

Skadevirkninger.

Rundt Tovatn består terrenget mest av fjellrabber med sparsom vegetasjon. Det er lite fisk i vatnet, og den utvidede regulering vil neppe øke skaden på fisket nevneverdig. Det antas at skadevirkningene blir små i forhold til de fordeler som oppnåes ved reguleringen.

Manøvreringsreglement.

Det tidligere fastsatte reguleringsreglement må endres forsåvidt regulering av Tovatn angår til:

Vatn	Vanlig sommer v.s.	Opp	Regulering		
			Ned	H. R. V.	L. R. V.
Envatn	672,1	2,5	8,5	674,6	663,6
Tovatn	682,9	0,0	10,0	682,9	672,9
Femvatn	721,8	9,0	10,0	730,8	711,8
Vatn mellom Femvatn og Seksvatn	723,7	7,1	0,0	730,8	723,7
Seksvatn	727,3	3,5	3,5	730,8	723,8
Nivatn	678	3,0	3,0	681,0	675,0

samt overføring av avløpet fra Nivatn til Envatn. Begge konsesjoner er gitt for 50 år og av vilkårene for øvrig nevnes at årlige avgifter er fastsatt til kr. 0,10 pr. nat.-hk til staten og kr. 1 pr. nat.-hk til kommuner av vassfallets gjennomsnittlige kraftmengde. Denne dreier seg om 8 600 nat.-hk i det 563 m høye fall som er bygd ut med inntak i Envatn. Midt-Helgeland Kraftlag, som er et andelslag av 19 kommuner i midtre Helgeland, har fått i alt kr. 2 000 000 i statsstøtte til utbyggingen.

Reguleringsgrenser for Tovatn:

Øvre grense 686,3 m o. h.
Nedre grense 672,9 m o. h.
Reguleringshøyde 13,4 m
Vanlig sommervannstand ... 682,9 m o. h.
Forøvrig blir reglementet uforandret.»
De samlede byggeomkostninger er angitt til kr. 110 000.

Søknaden er kunngjort i Norsk lysingsblad 28. april og 4. mai 1959 (nr. 97 og 101) og i «Nordlands Framtid» og «Nordlandsposten» begge Bodø. Den har vært behandlet i distriktet med følgende resultat:

Drevja herredsstyre har ikke noe å bemerke til reguleringen, jfr. enstemmig vedtak i møte 23. mai 1959. Nordland Fylke, Elektrisitetskontoret, og Nordland fylke anbefaler søknaden, jfr. påtegninger henholdsvis 30. mai og 6. juni 1959.

Inspektøren for ferskvannsfisket uttaler følgende i sin ekspedisjon av 14. mai 1959:

«Saken har vært forelagt konsulenten for ferskvannsfisket i Nord-Norge som i påtegnings av 27. april 1959 har uttalt:

«Tovatn er av meget liten verdi som fiskevatn, og jeg har intet å innvende mot at konsesjonæren for tillatelse til å foreta den omsøkte tilleggsgulvregulering med heving på 3,4 m til kote 686,30. Da det antas at den tidligere gitte konsesjon inneholder visse fiskerimessige forpliktelser for konsesjonæren, antas at det ikke skulle være nødvendig å sette ytterligere vilkår.»

Jeg slutter med til denne uttalelse.»

Hovedstyret skal bemerke:

Ved kgl. res. av 17. januar 1958 fikk Midt-Helgeland Kraftlag tillatelse til å erverve fall i Kaldåga og til å foreta følgende reguleringer i vassdraget:

Installasjonen i stasjonen er ett aggregat på 21 000 hk/19 000 kVA som har et vannforbruk ved fullast på ca. 3,4 m³/sek. Den regulerte vassføring er nå ca. 1,15 m³/sek som vil øke til ca. 1,20 m³/sek med den oppdemning av Tovatn på 3,40 m som Kraftlaget nå søker om tillatelse til å gjennomføre. Kraftinnvinningen blir således etter Hovedstyrets beregninger ca. 375 nat.-hk.

Det som foreligger om skadevirkningene ved denne heving må forstås slik at de vil bli ubetydelige og Hovedstyret finner under

disse omstendigheter at søknaden må kunne behandles som en planendring og anbefaler den godkjent som sådan.

Øvre reguleringsgrense for Tovatn i manøvreringsreglementet blir da å endre til kote 686,3.

Dokumentene følger.

Behandlet i møte 9. oktober 1959.»

Etter det foreliggende antar departementet at den omsøkte ytterligere regulering av Tovatn i Kaldågavassdraget ved oppdemning 3,4 m til kote 686,3 må kunne anses som en endring av planen for den ved kgl. res. av 17. januar 1958 tillatte regulering av Kaldågavassdraget m. v., og vil anbefale tillatelse gitt til slik planendring.

Videre vil departementet anbefale at manøvreringsreglementet for regulering av Kaldågavassdraget endres som foreslått av hovedstyret, slik at øvre reguleringsgrense for Tovatn i dettes pkt. 1 endres til 686,3 m o. h.

Industridepartementet

tilrår:

1. Planen for den ved kgl. resolusjon av 17. januar 1958 tillatte regulering av Kaldågavassdraget m. v. i Kilsfjord kommune i Nordland fylke endres i samsvar med forslag i Industridepartementets tilråding av 4. desember 1959.
2. Det ved samme kgl. resolusjon fastsatte manøvreringsreglement for regulering av Kaldågavassdraget endres i samsvar med forslag i Industridepartementets nevnte tilråding.